

Förskolan Växa Slottsparken

Huvudman

Förskolan Växa,
ekonomisk förening

Rektor

Cecilia Wadsby

Tillsynen genomfördes

September/oktober 2019

Tillsynen genomförd av

Maria Samrell

kvalitetscontroller

maria.samrell@tyreso.se

Robert Sirviö

kvalitetscontroller

robert.sirvio@tyreso.se

Tillsynsrapporten godkänns och överlämnas till barn- och utbildningsförvaltningen för eventuella åtgärder med anledning av tillsynen.

Tyresö den XX månad ÅR

Thomas Halvarsson

Tf. chef kvalitetsenheten

thomas.halvarsson@tyreso.se

Innehåll

	Sammanfattning förskolan Växa / Slottsparken	3
1	Bakgrund	4
2	Förskolans styrning	4
3	Syfte med tillsynen	4
4	Definitioner	4
5	Metod	5
6	Senaste tillsyn och uppföljning	5
7	Utbildningens förutsättningar	6
8	Säkerhet, hälsa och måltid	8
9	Normer och värden	9
10	Omsorg, utveckling och lärande	10
11	Barns delaktighet och inflytande	15
12	Förskola och hem	15
13	Övergång och samverkan	18
14	Uppföljning, utvärdering och utveckling	18
15	Referenslista	22

Sammanfattning förskolan Växa/Slottsparken

Delar i utbildningen som till stora delar håller god kvalitet

- Organisatoriska förutsättningar och rutiner.
- Förskolans arbete med normer och värden.
- Förskolans undervisning kring hälsa och rörelse.
- Den pedagogiska miljön utomhus.

Delar i utbildningen som behöver utvecklas

- Förskolans pedagogiska miljö inomhus.
- Förskolans arbete med digitala verktyg i undervisningen.
- Förskolans arbete med jämställdhet och normmedveten pedagogik
- Förskolans arbete med barns integritet.
- Förskolans pedagogiska arbetssätt så att de leder till att barnen får ökade möjligheter till utforskande.

Brister i utbildningen som behöver åtgärdas

- Huvudmannen behöver utse en skolchef (skollagen 2 kap. 8 a §).
- Förskolan behöver uppvisa legitimationer för de förskollärare som är anställda på förskolan. *Detta bör åtgärdas omgående* (skollagen 2 kap. 13§).
- Rutinen att förskolan begär att vårdnadshavarna förser barnen med matsäck en gång i veckan behöver ändras. *Detta bör åtgärdas omgående.* (skollagen 1 kap. 8 § första stycket och 8 kap. 22 §).
- Förskolan måste upprätta en plan mot diskriminering och kränkande behandling med aktiva åtgärder som ska tidsplaneras och genomföras fortlöpande. *Detta bör åtgärdas omgående.* (skollagen 6 kap. § 6-8, och diskrimineringslagen 3 kap § 1-3).
- Förskolan behöver utveckla sitt arbete med flera delar i det systematiska kvalitetsarbetet så att uppföljningar och utvärderingar bidrar till att ge varje barn bästa möjliga förutsättningar för utveckling och lärande; att barnen ges möjlighet till inflytande över utbildningen och undervisningen och att vårdnadshavare ges möjlighet att delta i kvalitetsarbetet (skollagen 4 kap. § 3-6 och 13§).

1 Bakgrund

Kommunen har tillsynsansvar enligt skollagen 26 kap. 4 § för fristående förskolor vars huvudman kommunen har godkänt enligt skollagen 2 kap. 5 §. Kommunstyrelsen i Tyresö kommun beslutar årligen om en granskningsplan för fristående och kommunal verksamhet. Enligt granskningsplanen ska såväl de fristående som de kommunala förskolorna i Tyresö kommun granskas (tillsyn när det gäller fristående förskolor) vart fjärde år. Tillsyn och kvalitetsgranskning utförs av kvalitetsenheten, som ingår i kommunstyrelseförvaltningen.

2 Förskolans styrdokument

2.1 Nationella styrdokument

Skollagen (2010:800) innehåller bestämmelser om skolväsendet där förskolan ingår som en skolför. Enligt 1 kap. 8§ och 9§ har alla barn i förskolan rätt till en likvärdig utbildning oavsett var i landet de bor eller i vilken förskola de går. Förskolan ska ta hänsyn till barns olika förutsättningar och behov och anpassas till alla barn i förskolan.

Diskrimineringslagen (2008:567) innehåller bestämmelser om barns rätt till en trygg och stimulerande miljö fri från diskriminering och kränkande behandling. Förskolan ska aktivt och medvetet främja alla barns lika rättigheter och möjligheter.

Läroplan för förskolan (Lpfö 18) beskriver förskolans värdegrund och uppdrag och innehåller mål och riktlinjer för arbetet i förskolan. Målen anger inriktningen på utbildningen i förskolan och därmed den förväntade kvalitetsutvecklingen i utbildningen samt hur denna bidrar till varje barns utveckling och lärande.

2.2 Lokala styrdokument

Lokal arbetsplan Förskolan Växa/Slottsparken 2019.

3 Syfte

Syftet med tillsynen är att ge en nulägesbeskrivning av hur förskolan Växa/Slottsparken arbetar för att uppnå målen för utbildningen och undervisningen utifrån de nationella mål och krav som anges i styrdokumentet.

4 Definitioner

Undervisning – Sådana målstyrda processer som under ledning av lärare eller förskollärare syftar till utveckling och lärande genom inhämtande av kunskaper och värden.

Utbildning – Den verksamhet inom vilken undervisning sker utifrån bestämda mål.

Skollagen 1 kap. 3 §

5 Metod

Beskrivningen av utbildningen utgår från kriterierna i en bedömningsmatris som baseras på skollagen (SFS 2010:800) kapitel 1-4, 6 och 8 och förskolans läroplan, Lpfö 18. Kriterierna inom respektive område återfinns i texttrutor under en del av rapportens rubriker. Såväl beskrivningen som bedömningen baseras på dokumentgranskning (se referenslista i slutet av rapporten), observationer av utbildningen och undervisningen, intervjuer med rektor och förskollärare samt analys av en enkät som besvarats av vårdnadshavare på förskolan.

Förskolans rektor har haft möjlighet att faktagranska innehållet i rapporten.

Tillsynsrapporten lämnas över till barn- och utbildningsförvaltningen, som avgör om åtgärder behöver vidtas. Rapporten presenteras för barn- och utbildningsnämnden. Därefter publiceras den på Tyresö kommuns webbsida, www.tyreso.se

6 Senaste tillsyn och uppföljning

Den senaste ordinarie tillsynen av förskolan Växa/Slottsparken genomfördes 2016. Förskolans arbete med normer och värden var en stark sida. I tillsynen identifierades också områden att utveckla. Utvecklingsområdena handlade om rutiner för arbetet med barn med annat modersmål än svenska och om delar av det systematiska kvalitetsarbetet.

År 2017 gjordes en extra tillsyn i samband med en anmälan om allvarlig brist på förskolan. Anmälan gällde i första hand ett enskilt barn, men det framkom också uppgifter om bristande bemötande från ledningen. Uppgifterna bedömdes vara skäl till utredning. Kvalitetsenheten bedömde vid tillsynen att det inte förelåg någon allvarlig risk eller brist för barnen. Ytterligare uppföljning genomfördes 2017 genom bland annat en enkät till vårdnadshavarna. Kvalitetsenheten bedömde att det fortfarande inte förelåg någon allvarlig risk eller brist utifrån barnens perspektiv, men att förskolans ledning brast i uppdraget att skapa ett nära och förtroendefullt samarbete med hemmen. Vid den extra tillsynen framgick att förskolan begärde att barnen skulle ta med egen matsäck hemifrån. Kvalitetsenheten bedömde utifrån gällande riktlinjer att förskolan skulle tillhandahålla matsäck för barnen vid utflykter. Vid uppföljningen 2017 bedömdes förskolan Växa/Slottsparken ha vidtagit åtgärder för att rätta till de utvecklingsområden som identifierats vid tillsynen 2016. Förskolans utvecklingsområde som handlade om det systematiska kvalitetsarbetet kvarstod (Uppföljningsrapport tre fristående förskolor 2017, 2017-12-01, Dnr: 2017/KS 0328).

7 Utbildningens förutsättningar

Skollagen 2 kap 10 § Rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter barnens [...] olika förutsättningar och behov. Rektorn fattar i övrigt de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i skollagen eller andra författningar.

7.1 Allmänt om förskolan

Förskolan Växa/Slottsparken är en fristående förskola som ligger i närheten av Tyresö kyrka och Tyresö slottspark, i östra Tyresö. På förskolan finns en avdelning med barn i åldrarna 1-5 år. Förskolans profil är utomhuspedagogik och hälsa.

7.2 Förskolans organisation

Nyckeltal

	Förskolan Växa/Slottsparken (september 2019)	Samtliga förskolor i Tyresö (2018)	Samtliga förskolor i Sverige (2018)
Antal barn på förskolan (1-5 år)	23	-	-
Antal pedagoger ¹ på förskolan	4	-	-
Antal heltidstjänster ²	4,00	-	-
Antal heltidstjänster med förskollärlärolegitimation	2,00	-	-
Antal heltidstjänster med förskollärlärolegitimation, i procent	50 %	27 %	40 %
Antal barn per heltidstjänst	5,75	5,2	5,1
Antal barn per heltidstjänst med förskollärlärolegitimation	11,5	20,4	12,9
Baserat på när rektorn är i barngrupp 100 %			

Kvalitetsenhetens statistik baseras på det faktiska antalet barn inskrivna på förskolan och antalet faktiska heltidstjänster vid tillsynen. Statistiken för samtliga förskolor i Tyresö kommun samt i riket totalt är insamlad av SCB på uppdrag av Skolverket (2018).

Resurser

På förskolan arbetar fyra pedagoger (4,00 heltidstjänster) varav två är förskollärare, en är barnskötare och en saknar pedagogisk utbildning. Endast den som har legitimation som lärare eller förskollärare får bedriva undervisningen. Förskollärlärolegitimationer kunde inte visas upp under tillsynsperioden, rektorn meddelade kvalitetsenheten 2019-10-16 att nya legitimationer beställts

¹ Leg. förskollärare, barnskötare och övrig pedagogisk personal

² I antalet heltidstjänster har antalet anställda som arbetar med barn (exklusive städ- och kökspersonal) räknats om till heltidstjänster med hjälp av tjänstgöringsgraden

från Skolverket. Rektorsansvaret innehas av en av förskollärarna. På enheten är även en administratör samt en lokalvårdare anställda på 20 % vardera (0,40 heltidstjänster). Förskolan har kapacitet att ta emot 30 barn och hade vid tillsynen 23 inskrivna barn. Svenska kyrkan är fastighetsägare och står för skötseln av fastigheten.

Huvudman

Skollagen 2 kap. 8 § Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar.

Huvudman för Förskolan Växa/Slottsparken är styrelsen i en ekonomisk förening. Styrelsen utgörs av förskolans rektor, en av förskolans pedagoger samt förskolans administratör. Enligt skollagen 2 kap 8 a § ska huvudmannen utse en skolchef. Huvudmannen hade vid tillsynstillfället inte någon skolchef.

Rektor

Skollagen 2 kap. 9 § Det pedagogiska arbetet vid en förskole- eller skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor.

Rektorn ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas.

Skollagen 2 kap. 11 -12 § § Som rektor får bara den anställas som genom utbildning och erfarenhet har pedagogisk insikt.

Rektorn på förskolan är även förskollärare och arbetade vid tidpunkten för tillsynen större delen av sin arbetstid i barngrupp. Hon berättade att hon som en del av arbetslaget upplever sig ha god kännedom om varje medarbetares styrkor och utmaningar och att hon löpande ger återkoppling på medarbetarnas arbetsinsatser. Rektorn erbjuder medarbetarna tid för enskilda samtal vid behov. Medarbetarna är delaktiga i många av de beslut som tas på förskolan och delegeras ansvar utifrån intresse och erfarenhet.

Förskollärare/Arbetslaget

Skollagen 2 kap. 13 § Endast den som har legitimation som förskollärare får bedriva undervisningen.

Riktlinjerna i Lpfö 18 anger uppdraget för var och en i arbetslaget, där förskollärare, barnskötare och annan personal kan ingå, att erbjuda varje barn en trygg omsorg samt främja alla barns utveckling och lärande. Förskollärare har enligt Lpfö 18 ett särskilt ansvar för att undervisningen bedrivs i enlighet med målen i läroplanen [...]

Pedagogerna på förskolan har hög frisknärvaro och förskolan behöver sällan anlita vikarier. Samtliga pedagoger arbetar i ett gemensamt arbetslag och den dagliga organisationen utgår från personalschemat. Det varierar därför från dag till dag vilka pedagoger som leder barnen i de olika delarna i utbildningen och undervisningen. Förskollärarna berättade att de reflekterar tillsammans kring undervisningen och tar ansvar för att undervisningen blir genomförd. Möjligheterna till planering och reflektion i hela arbetslaget är begränsade. Rektorn berättade att gemensam pedagogisk reflektion och planering främst genomförs på personalmöten och studiedagar.

7.3 Öppettider – tillgänglighet utifrån vårdnadshavares behov

Förskolans öppettider är 07:00-17:00. Förskolan stänger 16:00 för APT (arbetsplatsträff) en gång i månaden. Förskolan har stängt fyra veckor under sommaren och fem dagar för planering. Vårdnadshavarna informeras i god tid om samtliga datum för stängning via ett webbaserat kommunikationsverktyg. Det finns möjlighet till alternativ omsorg då förskolan stänger för planeringsdagar eller semestrar. Vårdnadshavarna informeras om detta vid introduktionen till förskola och på förskolans webbsida. Förskolan kräver intyg från arbetsgivare/lärosäte om avsteg ska göras från öppettiderna. Avsteg kan göras om barnet har ett eget behov på grund av familjens situation.

7.4 Rutiner för klagomål

Rutiner för klagomål finns aviserade på förskolans webbsida under fliken ”rutiner och riktlinjer”.

7.5 Bedömning – Utbildningens förutsättningar

- Förutsättningar för att utbildningen som helhet ska kunna inriktas mot de nationella målen i förskolans styrdokument finns till stora delar.
- Huvudmannen behöver utse en skolchef (skollagen 2 kap. 8 a §).
- Förskolan behöver uppvisa legitimationer för de förskollärare som är anställda på förskolan. (skollagen 2 kap. 13§).

8 Säkerhet, hälsa och måltid

Skollagen 2 kap. 35 § För utbildningen ska de lokaler och den utrustning finnas som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas.

Måluppfyllelse i förskolan – skolverkets allmänna råd. I begreppet omsorg ingår att barnen serveras varierade och näringsriktiga måltider. Huvudman och rektor bör säkerställa att det i förskolan serveras varierade och näringsriktiga måltider jämnt fördelade över dagen.

Förskolan serverar frukost, lunch och mellanmål. Lunchen levereras av ett cateringföretag. Frukost serveras vid två tillfällen under dagen. Förskolan har ett mottagningskök som rektorn och en pedagog är ansvariga för. Förskolan är ansluten till kommunens matavfallsinsamling.

Kvalitetsenheten har tagit del av förskolans skriftliga rutiner för att säkerställa en hälsosam och säker miljö för alla barn. Här ingår bland annat rutiner för hygien, beredskapsplan vid brand och rutiner vid sjukdom eller olycka. Vid utflykter utanför förskolans gård bär alla barn reflexvästar med kontaktuppgifter till förskolan.

Senast genomförda utbildning i brandsäkerhet för personalen.	2016
Senaste brandövning	februari 2019
Senaste HLR-utbildning (genomförs med intervall på ca 2 år)	september 2019
Senaste barnskyddsround	maj 2019

På förskolan finns rutiner för anmälningsplikt vid misstanke om att ett barn far illa. Vid anställning informeras medarbetaren om tystnadsplikten. Vid tillfället för tillsynen kunde registerutdrag uppvisas för all personal.

Vid den extra tillsynen 2017 uppmärksammades att förskolan begärde att vårdnadshavarna ordnade med matsäck till sitt/sina barn. Vid uppföljningen av tillsynen hade förskolan åtgärdat bristen. Förskolan begär hösten 2019 åter att vårdnadshavarna ska ordna med matsäck för sina barn vid flertalet tillfällen under verksamhetsåret. Enligt skollagen 1 kap. 8§ första stycket och 8 kap. 22§ är det inte tillåtet att begära att vårdnadshavarna förser barnen med måltider. Det är heller inte förenligt med Tyresö kommuns riktlinjer för förskolan. Tyresö kommun har anslutit sig till förordningen om maxtaxa (SFS 2001:60), vilken även gäller för de fristående förskolorna. Kraven på vårdnadshavarna att ordna matsäck för sitt/sina barn innebär att vårdnadshavarna påförs en kostnad, vilket strider mot maxtaxan.

8.1 Bedömning – Säkerhet, hälsa och måltid

- Förskolan har till stora delar ändamålsenliga rutiner för arbetet med säkerhet, hälsa och måltider.
- Rutinen att förskolan begär att vårdnadshavarna förser barnen med matsäck en gång i veckan behöver ändras (skollagen 1 kap. 8 § första stycket och 8 kap. 22 §).

9 Normer och värden

*Förskolans värdegrundsuppdrag anges i **skollagen** och i förskolans läroplan, **Lpfö 18**.*

*Enligt **Lpfö 18** ska utbildningen förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Förskolan ska aktivt och medvetet påverka och stimulera barnen att efterhand omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i praktisk vardaglig handling i olika sammanhang.*

Bedömningskriterier

- Det finns en gemensam och förankrad syn på förskolans värdegrund bland personalen.
- Det finns ett respektfullt förhållningssätt mellan alla som möts på förskolan.
- Utbildningen har ett demokratiskt klimat där barnen får möjlighet att känna samhörighet, utveckla ansvar och solidaritet som gynnar barnens lärande.
- Förskolan inkluderar aktivt ett jämställdhetsperspektiv i undervisningen och utbildningen
- Barnens rätt till kroppslig och personlig integritet respekteras.

9.1 Undervisning – Normer och värden

Vid observationerna av utbildningen och undervisningen visade pedagogerna ett vänligt, stödjande och uppmuntrande förhållningssätt till barnen. De vägledde barnen och gav förhandsinformation om nästa aktivitet. Detta bidrog till en lugn och trygg barngrupp. Pedagogerna var inlyssnande och

närvarande i såväl den planerade som den spontana undervisningen. Pedagogerna gav barnen tid och guidade dem till nästa steg. Barnen uppmuntrades att hjälpa varandra. Pedagogerna berättade att barnen delas in i lärgrupper där de får möta och samspela med olika kamrater och pedagoger. Pedagogerna framhöll att ett viktigt förhållningssätt är att ge alla barn förutsättningar att uppleva att de är kompetenta och att känna tillit till sin egen förmåga. Pedagogerna arbetar inte utifrån några särskilda metodmaterial i undervisningen kring normer och värden.

Pedagogerna berättade att de strävar efter att ha ett kommunikativt förhållningssätt i situationer som barnen skulle kunna uppleva som integritetskränkande. Vid observationerna framgick att personalgruppen behöver se över de rutiner som finns vid exempelvis blöjbyten och pedagogernas samtal om de enskilda barnens behov i relation till framförallt de yngsta barnens integritet.

Jämställdhet i förskolan innebär att aktivt och medvetet främja alla barns lika rättigheter och möjligheter genom exempelvis ett normmedvetet förhållningssätt som omfattar hela utbildningen i förskolan, allt ifrån det dagliga mötet mellan barn och vuxna till arbetslagets gemensamma möten. I Lpfö 18 tydliggörs att personalens förhållningssätt, agerande och hur de talar om något påverkar barnens förståelse och respekt för de rättigheter och skyldigheter som finns i ett demokratiskt samhälle. Därför blir personalen i förskolan viktiga förebilder. Exempelvis kan språket som används av personalen ge uttryck för olika normer som finns i samhället. Vid några tillfällen under tillsynen använde pedagogerna språkliga uttryck som kan bidra till att förstärka mönster.

9.2 Bedömning – Normer och värden

- Förskolans arbete med normer och värden håller till stora delar en hög kvalitet.
- Förskolans arbete med jämställdhet och normmedveten pedagogik behöver utvecklas.
- Förskolans arbete med barns integritet behöver utvecklas.

10 Omsorg, utveckling och lärande

I Lpfö 18 anges att utbildningen i förskolan ska bidra till att barnet utvecklar en förståelse för sig själv och sin omvärld. Utforskande, nyfikenhet och lust att leka och lära ska vara grunden för utbildningen, och den ska präglas av att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. Utbildningen i förskolan ska ta sin utgångspunkt i läroplanen samt barnens behov, erfarenheter och det de visar intresse för. Flödet av barnens tankar och idéer ska tas tillvara för att skapa mångfald i lärandet.

10.1 Undervisning – Omsorg, utveckling och lärande

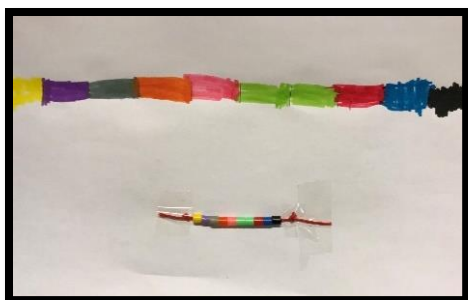
Bedömningskriterier

- Barnen ges möjlighet att pröva olika arbetssätt och arbetsformer i undervisningen.
- Det förekommer undervisning som syftar till att stimulera barnens utveckling och lärande inom samtliga målområden (språk och kommunikation, matematik, hållbar utveckling, naturvetenskap och teknik, hälsa, estetiska uttryckssätt och lek) i Lpfö18.
- Barnen får möjlighet att använda digitala verktyg på ett sätt som gynnar deras utveckling och lärande.

Barngruppen delas vanligtvis i mindre grupper. Det förekommer även undervisning i helgrupp. Observationerna visade att pedagogerna tar tillvara spontana tillfällen för undervisning och lyfter flera av läroplanens målområden vid ett och samma undervisningstillfälle. Uppdragskort och litteratur används som komplement i undervisningen.

Undervisningen på förskolan utgår från ett veckoschema. Veckoschemats rubriker är kopplade till läroplanens olika målområden samt till förskolans profil. Vid tidpunkten för tillsynen var temat ”arbete/jobb”. Planerad undervisning kopplat till temat erbjuds vid flera tillfällen under veckan. Utifrån förskolans profil utomhuspedagogik och hälsa erbjuds de äldsta barnen på förskolan att delta i barnyoga. Vid observationer av undervisningen uppmuntrades barnen att använda sin kropp, sina sinnen och sin föreställningsförmåga på ett lekfullt sätt. De yngre barnen erbjuds rörelse genom exempelvis gemensamma regellekar och bollspel.

I förskolans läroplan framhålls att barnen ska få möjlighet att utforska sin omvärld. Observationerna visade att den planerade undervisningen oftast inte har en utforskande (undersökande) karaktär och därför bidrar till att barnen får begränsade möjligheter att utveckla sin förmåga att utforska, kommunicera och reflektera.

Exempel från undervisningen
kring enkel programmering

Tillgängligheten till digitala verktyg i undervisningen och den pedagogiska miljön är mycket begränsad. Digitala verktyg tas fram av pedagogerna och används till exempel för att fotografera, lyssna på musik eller se kortare filmer som knyter an till undervisningens innehåll. Förskolan hade vid tillsynen påbörjat ett arbete kopplat till digitalisering i syfte att utveckla barnens förståelse för programmering.

Pedagogisk miljö - inomhus

Bedömningskriterium

Den pedagogiska miljön inomhus är inspirerande, stimulerande, tillgänglig, utmanande och varierande och uppmuntrar till lek.

Lokalerna utgörs av ett våningsplan med gemensam ingång. Grupperna med yngre respektive äldre barn disponerar varsin del med angränsande skötrum/toalett. Barnen har tillgång till ett stort lekrum på vardera sidan av förskolan. Det ena rummet är främst avsett för lek för de yngre barnen. Det lekrum som också används som gemensam matsal är främst avsett för de äldre barnen. Ett mindre rum används till vila för de yngre barnen men står tomt övrig tid.

Föränderligt och formbart material som stimulerar till kreativa och utforskande lekar finns i mycket begränsad omfattning. En stor del av materialet för de yngre barnen signalerar att det finns bestämda användningsområden. Viss del av materialet är placerat lågt och gör det möjligt för barnen att själva ta fram lekmaterial. Annat material är placerat högt i hyllor eller på bord, vilket begränsar möjligheten för barnen att utveckla sin självständighet och tillit till sin egen förmåga. Barnen har viss möjlighet att utveckla ansvar i miljön eftersom materialet har bestämd placering.

Exempel på material för de yngre barnen som signalerar bestämda användningsområden.

Exempel på material för de äldre barnen, som är högt placerat

I det stora rummet, som främst är avsett för de äldre barnen, finns viss tillgång till material för skapande i barnens höjd. Pärlor, saxar och annat material för skapande är högt placerat. Spel och litteratur är tillgängligt för barnen, i övrigt finns det begränsat med material i den pedagogiska miljö som främst är anpassad för de äldre barnen. Litteratur finns tillgängligt i barnens höjd både för yngre och äldre barn. I miljön finns lekhörnor formade, vilket kan bidra till att stimulera till samspel och gemensam lek.

Pedagogerna berättade att innemiljön främst har formats utifrån en tanke om att miljön inte ska vara farlig för barnen, men att de ser innemiljön som ett utvecklingsområde.

Pedagogisk miljö – utomhus

Bedömningskriterium

Den pedagogiska miljön utomhus är inspirerande, stimulerande, tillgänglig, utmanande och varierande och uppmuntrar till lek.

Förskolan använder utomhusmiljön i mycket hög grad och barnen vistas utomhus både på förmiddagen och eftermiddagen. Förskolan har tre inhägnade gårdar med olika karaktär och förutsättningar. På gården vid förskolans entré finns möjligheter att sitta vid bord. Där finns också några fasta lekinstallationer. Över sandlådan finns en pergola som skydd mot solen. Det lösa

Förskolans odling på gården

lekmaterial är placerat i en låda och är svårt att nå för alla barn. Det finns ett förråd, där pedagogerna kan hämta material. Det finns pallkragar med odlingar och fruktträd som barnen själva får plocka från.

Pedagogerna berättade att gruppen under våren handlade frön på den närliggande handelsträdgården. Barnen sådde fröna och följde sedan hur odlingen utvecklades. Vid tillsynsbesöket var det skördetid och några barn plockade morötter tillsammans med en

pedagog. Det finns gungor, rutschkana, lekhus och gräsmatta på en av gårdarna och gården som ligger på baksidan av förskolan har en naturlig karaktär med berg, träd, buskar, gräs och en grillplats.

Utomhusmiljön erbjuder goda möjligheter till lek och lärande och nyttjas av förskolan i större och mindre grupper. I nära anslutning till förskolan finns skog, ängar och parkmiljö som nyttjas kontinuerligt. Pedagogerna berättade att de erbjuder barnen undervisning utomhus kopplat till läroplanens olika målområden genom exempelvis skapande med naturmaterial eller naturvetenskapliga experiment. Denna undervisning fordrar att pedagogerna tar fram material och leder undervisningen. Det saknas material på gården som barnen själva kan ta fram och använda för att utforska och undersöka.

Material som kan bidra till att utveckla barnens motoriska förmåga

10.2 Särskilt stöd

Skollagen 8 kap. 9 § Barn som av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling ska ges det stöd som deras speciella behov kräver.

Det finns en handlingsplan som beskriver arbetsgången för arbetet med barn i behov av särskilt stöd. Vid misstanke om att ett barn har behov av särskilt stöd ska pedagogerna lyfta detta i samtal med rektor och vårdnadshavare. En kartläggning görs och en eventuell åtgärdsplan upprättas i samråd med vårdnadshavare, som också ges möjlighet att delta vid utformningen av särskilda stödinsatser. Vid behov tar personalen stöd i sitt arbete av specialpedagog. Rektorn berättade att eventuella stödinsatser om möjligt används i undervisningen med hela barngruppen.

Åtgärdsplanen följs upp vid utvecklingssamtal och/eller särskilda samtal med vårdnadshavarna.

10.3 Modersmål

Lpfö 18 Barn med annat modersmål än svenska ska ges möjlighet att utveckla både det svenska språket och sitt modersmål.

Några barn på förskolan har ett annat modersmål än svenska. Det finns skriftliga rutiner kring arbetssättet gällande modersmål. Rektorn berättade att de önskar att ha en dialog med vårdnadshavarna kring barnets hemkultur och språk. Barnets modersmål lyfts i undervisningen genom litteratur, sånger och ord och uttryck på det aktuella språket. Pedagogerna berättade att de pratar om olika länder och kulturer i undervisningen, som ett sätt att belysa alla människors likheter och olikheter och allas lika värde.

10.4 Bedömning – Omsorg, utveckling och lärande

- Förskolans arbetssätt kring hälsa och rörelse håller till stora delar hög kvalitet.
- Den pedagogiska miljön utomhus möjliggör till stora delar ett mångsidigt lärande för barnen.
- Förskolans pedagogiska miljö inomhus behöver utvecklas så att den inspirerar till utveckling och lärande och utmanar och stimulerar barnens intresse och nyfikenhet.
- Förskolans pedagogiska inomhusmiljö behöver utformas utifrån de behov och intressen som barnen själva på olika sätt ger uttryck för.
- Förskolan behöver utveckla sina arbetssätt, så att barnen får ökade möjligheter att utforska sin omvärld.
- Förskolan behöver utveckla arbetet med digitala verktyg på ett sätt som stimulerar barnens utveckling och lärande.

11 Barns delaktighet och inflytande

Lpfö 18 Barn har rätt till delaktighet och inflytande. De behov och intressen som barnen själva på olika sätt ger uttryck för ska ligga till grund för utformningen av miljön och planeringen av utbildningen.

Bedömningskriterier

- Det finns arbetssätt som tar tillvara barnens egna erfarenheter, behov och det de visar intresse för.
- Barnen får möjlighet att påverka sin egen situation i förskolan.
- Barnen har inflytande över planering, arbetssätt och innehåll i utbildningen och undervisningen.
- Barnen får möjlighet att ta ansvar för sina egna handlingar och för miljön i förskolan.
- Utformningen av den pedagogiska miljön utgår från de behov och intressen som barnen själva på olika sätt ger uttryck för.

11.1 Undervisning – Barns delaktighet och inflytande

Pedagogerna berättade att de strävar efter att välja ett temaarbete för förskolan utifrån det som barnen visar intresse för. Observationerna vid tillsynen visade att pedagogerna lyssnade in barnen och tillgodosåg önskemål som barnen hade i det vardagliga arbetet, vilket gav barnen möjlighet att påverka sin situation när det gällde till exempel val av aktiviteter och utflyktsmål. Pedagogernas förhållningssätt att stötta barnen och ge tid att prova själv i olika situationer, kan bidra till att ge barnen möjligheter till eget ansvarstagande.

För de yngsta barnen är måltiderna i mycket liten utsträckning ett tillfälle att utveckla självständighet och göra egna val, eftersom maten redan är serverad då de sätter sig till bords. Barnen kan själva välja grönsaker. För de äldre barnen är möjligheterna större, eftersom maten serveras som en buffé där de själva hämtar sin mat.

Pedagogerna berättar att barnen ibland är delaktiga i arbetet att välja ut bilder som används för att visa utbildningens och undervisningens innehåll för vårdnadshavarna (i exempelvis utvecklingssamtal, till väggdokumentation eller i Schoolsoft). Pedagogerna berättade att det då kan bli spontana tillfällen för samtal kring det som barnen har fått erfara på förskolan. Den pedagogiska miljöns utformning har övervägande planerats och bestämts av pedagogerna.

11.2 Bedömning – Barns delaktighet och inflytande

- Barnens möjligheter till inflytande över planering, arbetssätt och innehåll i utbildningen och undervisningen behöver utvecklas (skollagen 4 kap 4 §).

12 Förskola och hem

Skollagen 8 kap 11 § Personalen ska föra fortlöpande samtal med barnets vårdnadshavare om barnets utveckling. Minst en gång varje år ska personalen och barnets vårdnadshavare därutöver genomföra ett samtal om barnets utveckling och lärande

(utvecklingssamtal). Förskollärare har det övergripande ansvaret för utvecklingssamtalet

Lpfö18 Förskolan ska samarbeta med hemmen för att ge barnen möjlighet att utvecklas efter sina förutsättningar. Förskolan ska tydliggöra för barnen och barnens vårdnadshavare vilka mål utbildningen har. Detta är en förutsättning för deras möjlighet till inflytande och förståelse för förskolans uppdrag. Det är viktigt att alla som ingår i arbetslaget har förmåga att förstå och samspela med barnen och att skapa tillitsfulla relationer med hemmen, så att förskoletiden blir positiv för barnen.

Bedömningskriterier

- Det finns ett fungerande upplägg för barns introduktion till förskolan.
- Personalen för fortlöpande samtal med vårdnadshavarna kring barnets utveckling och lärande.
- Förskolan erbjuder vårdnadshavarna minst ett utvecklingssamtal per år för sitt/sina barn.
- Vårdnadshavare ges möjligheter att vara delaktiga i utvärderingen av utbildningen.
- Det finns rutiner för hur vårdnadshavare ska ges möjligheter att delta i kvalitetsarbetet.

Förskolan tillämpar så kallad tredagarsinskolning där barn och vårdnadshavare tillsammans deltar i utbildningens alla delar i cirka tre dagar. Upplägget och omfattningen av introduktionen utgår från barnets behov.

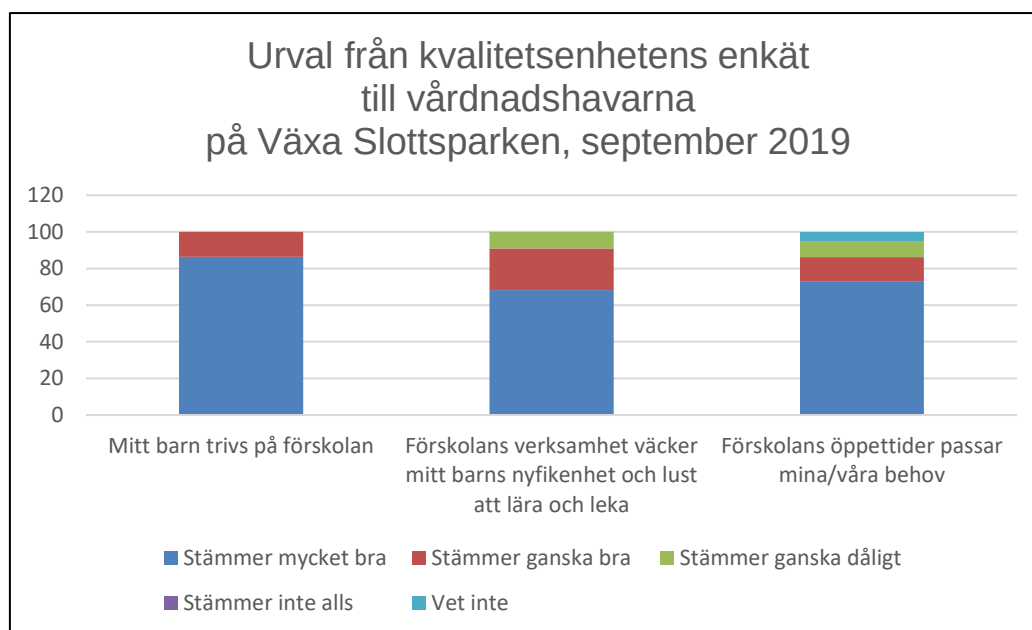
Arbetslaget informerar vårdnadshavarna om förskolans arbete veckovis via det digitala kommunikations-verktyget Schoolsoft. Pedagogerna för dagliga anteckningar i en almanacka som finns tillgänglig för vårdnadshavarna att läsa i den gemensamma hallen. Där finns också dokumentation av gruppen och enskilda barn samt annan information från förskolan.

Information och dokumentation i hallen

Vårdnadshavarna får varje år möjlighet att delta i den kommungemensamma föräldraenkäten. Förskolans arbetslag utvärderar resultatet av undersökningen, men det framgår inte hur vårdnadshavarna erbjuds möjlighet till utvärdering av enkäten eller hur de på andra sätt ges möjligheter att delta i det systematiska kvalitetsarbetet. För närvarande finns inget forum för samråd med vårdnadshavarna på förskolan.

I samband med tillsynen erbjöd kvalitetsenheten vårdnadshavarna att svara på en webbenkät om sin upplevelse av förskolan. Minst en vårdnadshavare för varje barn har svarat. Resultatet av enkäten visar att de är nöjda i allmänhet, att de upplever att deras barn trivs och att de kan rekommendera förskolan. Resultatet visar också att det över lag finns fungerande former för föräldrasamverkan, men att alla vårdnadshavare inte är nöjda med förskolans öppettider.

Förskollärare och barnskötare genomför utvecklingssamtal för barnen tillsammans med vårdnadshavarna en gång per år och oftare vid behov. Till samtalen förbereder pedagogerna dokumentation i bild och text för varje barn. Förskollärare och barnskötare planerar och förbereder samtalens innehåll tillsammans. Föräldramöte erbjuds en gång per år. Andra forum för samverkan är till exempel drop-in-frukost, gårdsfest och fixardag.

12.1 Synpunkter från medborgare (vårdnadshavare)

I kommunens synpunktshantering finns sedan ett år tillbaka inga synpunkter registrerade som har koppling till säkerhet, pedagogisk miljö eller bemötande från personal på förskolan.

12.2 Bedömning – Förskola och hem

- Det finns i stora delar fungerande former för samverkan mellan förskola och hem.
- Förskolan behöver skapa rutiner för hur vårdnadshavare ska ges möjligheter att delta i kvalitetsarbetet (skollagen 4 kap. 4 §).
- Förskolan behöver erbjuda vårdnadshavarna forum för samråd (skollagen 4 kap. 13 §).

13 Övergång och samverkan

Lpfö 18 Förskolan ska samverka på ett förtroendefullt sätt med förskoleklassen, skolan och fritidshemmet för att stödja barnens utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv. Det ska även finnas samarbetsformer som syftar till att förbereda barnen och deras vårdnadshavare inför övergångar från förskolan till förskoleklassen, skolan och fritidshemmet.

Bedömningskriterium

Det finns rutiner för samverkan och övergång mellan förskola och förskoleklass, skola och fritidshem.

Rektor berättade att förskolan samarbetar med mottagande skolor kring övergång från förskola till förskoleklass. Ibland står förskolan för initiativet till överinskolning, ibland är det skolan som bjuder in pedagoger och barn. Det finns ingen kontinuerlig samverkan under året vare sig med förskolorna eller skolorna i området.

13.1 Bedömning – Övergång och samverkan

- Förskolan följer kommunens riktlinjer för övergången till förskoleklass.

14 Uppföljning, utvärdering och utveckling

Huvudmannanivå

Skollagen 4 kap. 3 § Varje huvudman inom skolväsendet ska på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen.

Enbetsnivå

Skollagen 4 kap. 4 § Kvalitetsarbetet på enbetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever. Barn i förskolan, deras vårdnadshavare och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet. Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbete vid enheten genomförs enligt första och andra styckena.

Bedömningskriterier

- Det finns rutiner för hur kvalitetsarbetet ska bedrivas på enheten.
- Personalen medverkar i det systematiska kvalitetsarbetet.
- Rektorn har ett särskilt ansvar att inkludera arbetet med jämställdhet i det systematiska kvalitetsarbetet.
- Dokumentation och analyser används kontinuerligt för att utveckla utbildningen och undervisningen.
- Personalen har möjlighet att använda ändamålsenliga former för uppföljning och analys av utbildningen.

14.1 Uppföljning, utvärdering och utveckling på huvudmanna- och enhetsnivå

Det finns ett årshjul där det framgår när föräldramöte, utvecklingssamtal, utvärdering av terminen, arbete med likabehandlingsplan och arbetsplan samt analys av kommunens enkät ska genomföras, men det framgår inte på vilket sätt detta ska göras. Det framgår inte om och hur arbetet med jämställdhet inkluderas i det systematiska kvalitetsarbetet.

Innehållet på förskolans APT (arbetsplatsträffar) formas av pedagoger och rektor tillsammans och innebär oftast planering för nästkommande månad, organisatoriska frågor och frågor om praktiska göromål.

I den lokala arbetsplanen som är daterad 2019 beskrivs förskolans övergripande målsättning/ visioner, värdeord som ska genomsyra utbildningen och de mål som förskolan har för den pedagogiska verksamheten utifrån de nationella målen i läroplanen. Rektorn berättade att detta dokument har tagits fram gemensamt av personalen. Det framgår inte när och hur målen i planen skall utvärderas. Det är inte heller tydligt hur arbetsplanen är ett led i att utveckla utbildningen och undervisningen med utgångspunkt i den senaste utvärderingen.

Det saknas löpande uppföljning och pedagogisk dokumentation både på grupp- och individnivå och det framgår inte hur utvärdering av utbildningen och undervisningen genomförs systematiskt under verksamhetsåret. Utvärdering av förskolans arbete görs på planeringsdagar vid terminsslut. Den senaste utvärderingen (våren 2019) utgick från veckoschemats innehåll.

Samtliga pedagoger har, oavsett yrkesroll, 1,5 timme enskild planeringstid varje vecka som görs på plats på förskolan. Planeringstiden används till att förbereda det respektive pedagog har ansvar för att göra i den planerade undervisningen eller läsning av pedagogiskt stödmaterial. Planeringstiden används också till praktiska göromål så som inköp av förbrukningsvaror.

Det finns en dokumentmall för verksamhetsplanering som pedagogerna kan använda som stöd för sin planering och reflektion. Det framgår inte om och hur underlaget används i den gemensamma reflektionen och planeringen i arbetslaget.

14.2 Dokumentation, uppföljning och analys av varje barns utveckling och lärande

***Lpfö 18** Arbetslaget ska kontinuerligt och systematiskt följa, dokumentera och analysera varje barns utveckling och lärande för att göra det möjligt att följa barns förändrade kunnande samt utvärdera hur förskolan tillgodoser barnens möjligheter att utvecklas och lära i enlighet med läroplanens mål.*

***Lpfö 18** För att stödja och utmana barn i deras lärande behövs kunskap om varje barns erfarenheter, kunnande och delaktighet samt inflytande över och intresse för de olika målområdena.*

Bedömningskriterier

- Barns lärprocesser dokumenteras och analyseras kontinuerligt.
- Det finns rutiner för hur barnen ska ges möjligheter att delta i kvalitetsarbetet utifrån ålder och mognad.

Pedagogerna dokumenterar det barnen gör i bildcollage, med en beskrivande text.

Dokumentationen används främst som en del i samverkan mellan förskola och vårdnadshavare.

Viss dokumentation på gruppnivå finns i pärmar med barnens namn. Dessa står högt upp på en hylla och är inte tillgängliga för barnen.

På några ställen inomhus finns det presenterat alster och material som barnen producerat i samband med undervisningen. Detta är högt placerat vilket försvårar för barnen att kommunicera kring vad de erfarit och därmed att få fatt i sitt eget lärande. Barnen får viss möjlighet att reflektera kring sitt lärande genom att pedagogerna gör återblickar tillsammans med barnen. Det framgår inte i dokument eller intervjuer med förskolechef eller förskollärare hur varje barns utveckling och lärande kontinuerligt följs, dokumenteras och analyseras för att det ska vara möjligt att utvärdera hur förskolan tillgodoser barnens möjligheter att utvecklas och lära i enlighet med läroplanens mål. Det framgår inte heller hur barnen systematiskt görs delaktiga, i reflektion och planering av undervisningen.

14.3 Kompetensutveckling

Lpfö 18 Rektor ansvarar för att förskollärare, barnskötare och övrig personal får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och att lära av varandra för att utveckla utbildningen.

Bedömningskriterium

Förskollärare, barnskötare och övrig personal erbjuds den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter.

Fortbildning erbjuds hela arbetslaget och enskilda pedagoger. Den senaste utvecklingssatsningen handlade om den nya läroplanen och digitalisering.

14.4 Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Skollagen 6 kap. 8 § Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som anses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Diskrimineringslagen (2008:567) 3 kap. 1 § Aktiva åtgärder är ett förebyggande och främjande arbete för att inom en verksamhet motverka diskriminering och på annat sätt verka för lika rättigheter och möjligheter [...]

Bedömningskriterium

Rektorn har särskilt ansvar för att förskolans arbete med aktiva åtgärder mot diskriminering och kränkande behandling genomförs och dokumenteras fortlöpande

På förskolan finns en plan för diskriminering och kränkande behandling daterad 2019. Planen innehåller beskrivning av hur arbetet ska gå till, samt malldokument för hur kartläggningar kan gå till och för åtgärder och uppföljning om kränkning har uppmärksammats. Det finns inga mål kring

förebyggande och främjande aktiva åtgärder. Det finns inte heller en aktuell kartläggning kring exempelvis risker i den pedagogiska miljön.

14.5 Bedömning – Uppföljning, utvärdering och utveckling

- Förskolans arbete med att planera, följa upp, utvärdera och utveckla utbildningen systematiskt och kontinuerligt behöver utvecklas (skollagen 4 kap. § 3-4).
- Förskolans arbete med att följa, dokumentera och analysera gruppens och varje barns utveckling och lärande kontinuerligt och systematiskt behöver utvecklas (skollagen 4 kap. § 3-6).
- Förskolan måste upprätta en plan mot diskriminering och kränkande behandling med aktiva åtgärder som ska tidsplaneras och fortlöpande genomföras. Detta bör åtgärdas omgående (skollagen 6 kap. § 6-8, och diskrimineringslagen 3 kap § 1-3).

15 Referenslista

Kvalitetsenheten har tagit del av följande dokument från förskolan

- Verksamhetens lokala rutiner och policys
- Barn i behov av särskilt stöd, handlingsplan
- Barnskyddsround (2019-05-14)
- Brand, beredskapsplan
- Förskola och socialtjänst, handlingsplan
- Lokal arbetsplan Förskolan Växa/Slottsparken 2019
- Modersmålsplan
- Plan mot kränkande behandling (malldokument)
- Sekretessförbindelse (malldokument)
- Veckobrev (information till vårdnadshavarna, via webbverktyget Schoolsoft)
- Verksamhetsplanering (dokumentmall, samt exempel)
- Inskolningssamtal (malldokument) och utvecklingssamtal (malldokument och exempel)

Kvalitetsenheten har använt följande dokument som referens vid tillsynen

- Bra måltider i förskolan, Livsmedelsverket (2016)
- Riktlinjer för godkännande av enskild huvudman att bedriva förskola, fritidshem och annan pedagogisk omsorg i Tyresö kommun, Barn och utbildningsnämnden (Dnr 019/BUN 0034)
- Skolverkets allmänna råd: Måluppfyllelse i förskolan (2017)
- Skolverkets allmänna råd: Systematiskt kvalitetsarbete – för skolväsendet (2012)